

Svet
Evropske unije

Bruselj, 3. junij 2022
(OR. en)

9826/22

RHJ 5

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: delegacije

Zadeva: Odnosi z Jordanijo
– stališče Evropske unije za 14. sejo Pridružitvenega sveta
(Aman, 2. junij 2022)

V prilogi vam pošiljamo stališče Evropske unije za 14. sejo Pridružitvenega sveta EU-Jordanija.

14. SEJA PRIDRUŽITVENEGA SVETA EU-JORDANIJA (AMAN, 2. JUNIJ 2022)

Izjava Evropske unije

1. Ob **14. seji Pridružitvenega sveta EU-Jordanija** EU ponovno izraža zavezanost nadaljnemu razvoju močnega partnerstva med EU in Jordanijo. Strateške prednostne naloge EU za demokratično, stabilnejše, bolj zeleno in uspešnejše južno sosedstvo so določene v spremenjeni evropski sosedski politiki¹, sklepih Evropskega sveta z dne 10. in 11. decembra 2020², agendi za Sredozemlje o obnovljenem partnerstvu z južnim sosedstvom z dne 9. februarja 2021 in poznejših sklepih Sveta z dne 16. aprila 2021.³

2. **Evropska unija in Jordanija imata trdno in vzajemno partnerstvo.** To dokazujejo številna srečanja, tudi na najvišji ravni, med Jordanijo in institucijami Evropske unije od junija 2019, dialogi na visoki ravni v okviru večstranskih in regionalnih forumov, seja pridružitvenega odbora EU-Jordanija maja 2021 in srečanja pododborov v letih 2020 in 2021 ter sopredsedovanje Uniji za Sredozemlje, kar kaže na obojestransko korist naših dolgotrajnih prizadevanj.

3. Prednostne naloge partnerstva vključujejo cilje nove, ambiciozne in inovativne **agende za Sredozemlje** iz skupnega sporočila Komisije in visokega predstavnika o južnem sosedstvu. Ta agenda podpira učinkovito in pravočasno izvajanje vodilnih pobud gospodarskega in naložbenega načrta⁴, ki bodo okrepile partnerstvo EU z južnimi sosedami, vključno z Jordanijo, in pomagale zaščititi naše skupne sredozemske dobrine. Nova agenda ponuja priložnosti za nova partnerstva pri strateških prednostnih nalogah zelenega in digitalnega prehoda, ki bodo prispevala k trajnostnosti, blaginji in odpornosti.

¹ JOIN(2015) 50 final z dne 18. novembra 2015.

²Dokument EUCO 22/20.

³JOIN(2021) 2 final.

⁴ Skupno sporočilo „Obnovljeno partnerstvo z južnim sosedstvom – Nova agenda za Sredozemlje“ – JOIN(2021) 2 final z dne 9. februarja 2021.

4. Za nadaljnjo krepitev trdnih in večplastnih odnosov se s prednostnimi nalogami partnerstva podpira izvajanje pridružitvenega sporazuma med EU in Jordanijo, ki bo usmerjal partnerstvo. **Prednostne naloge partnerstva med EU in Jordanijo so izraz skupne odgovornosti in predstavljajo naše skupne cilje skupnega območja miru, demokracije in človekovih pravic, pravne države, blaginje in stabilnosti.** Zagotavljajo okvir za naše stalno in okrepljeno politično in operativno udejstvovanje, hkrati pa omogočajo prožnost za prilagajanje spreminjajočim se okoliščinam.

5. Zato se EU in Jordanija zavezujeta, da bosta še poglobili dialog in sodelovanje v zvezi s tremi **cilji, ki se medsebojno krepijo in se odražajo v prednostnih nalogah partnerstva med EU in Jordanijo v letih 2021–2027:** 1) krepitev sodelovanja pri zagotavljanju regionalne stabilnosti in varnosti, tudi v okviru boja proti terorizmu; 2) spodbujanje trajnostne gospodarske stabilnosti, zelene, digitalne, vključujoče in na znanju temelječe rasti, kakovosti izobraževanja in ustvarjanja dostojnih delovnih mest, in 3) krepitev dobrega upravljanja, pravne države, demokratičnih reform in spoštovanja človekovih pravic. Sodelovanje se bo nadaljevalo tudi pri številnih **medsektorskih prednostnih nalogah**, kot so migracije in mobilnost, del česar je tudi nadaljnje izvajanje partnerstva za mobilnost. EU bo na različnih področjih sodelovanja z Jordanijo še naprej prednostno obravnavala okrevanje po COVID-19 ter gospodarsko, družbeno in politično vključevanje ranljivih skupin, mladih in žensk. V zvezi s tem EU ponovno poudarja svojo zavezo, da bo Jordaniji pomagala pri zagotavljanju podpore beguncem, ki iščejo zaščito v Jordaniji, in pri krepitvi odpornosti.

6. **Politične prednostne naloge Evropske unije za obdobje 2019–2024** (nova strateška agenda za Unijo za obdobje 2019–2024⁵), ki so namenjene reševanju glavnih izzivov, s katerimi se sooča EU, vključujejo preoblikovanje EU v sodobno, podnebno nevtrarno in konkurenčno gospodarstvo, ki gospodarneje izkorišča vire (evropski zeleni dogovor), migracije, sprejemanje digitalne preobrazbe prek vlaganja v podjetja, raziskave in inovacije, krepitev odnosov EU s sosednjimi državami in partnerji ter spoštovanje temeljnih pravic in pravne države po vsem svetu. Te prednostne naloge bodo oblikovale tudi sodelovanje EU z Jordanijo.

7. EU in Jordanija bosta gradili na svojem partnerstvu. EU priznava pomen izvajanja jordanskih programov političnih in gospodarskih reform v skladu s priporočili kraljevega odbora za posodobitev političnega sistema, nacionalne vizije in strategije „Jordanija 2025“ ter vladnega okvirnega izvršnega programa za obdobje 2021–2024 (GIEP) in je to izvajanje pripravljena tudi podpreti.

⁵ EUCO 9/19 z dne 20. junija 2019

8. Na **šesti bruseljski konferenci o prihodnosti Sirije in širše regije**, ki jo je 10. maja 2022 gostila Evropska unija, je slednja v imenu mednarodne skupnosti ponovno izrazila priznanje izjemni velikodušnosti jordanskih prebivalcev in oblasti pri dajanju zavetja beguncem iz Sirije. EU ponovno poudarja, da pogoji za varno, dostojanstveno in prostovoljno vračanje beguncev v skladu z mednarodnim pravom in standardi ZN niso vzpostavljeni. EU bo Jordanijo še naprej podpirala pri celovitem pristopu k begunski krizi, pri čemer bo upoštevala elemente zunanje razsežnosti sporočila Evropske komisije o migracijah in azilu⁶, ter pri doseganju čim večjega učinka, tudi v smislu ključnih vzajemnih zavez s te in preteklih konferenc. EU bo Jordaniji še naprej pomagala pri zagotavljanju podpore beguncem in ranljivim gostiteljskim skupnostim, ki iščejo zaščito in pomoč v Jordaniji, ter obenem pri krepitvi odpornosti in socialne kohezije Jordanije, vključno z nenehnimi prizadevanji za blaženje posledic pandemije COVID-19. EU in Jordanija si bosta še naprej prizadevali za trajne rešitve za begunce in gostiteljske skupnosti, med drugim z nadaljnjim podpiranjem vključujočih nacionalnih pristopov pri oblikovanju politik in načrtovanju programov v smislu dostopa do priložnosti za delo, socialnih storitev, izobraževanja ter možnosti za preživljanje in samozadostnosti. Po našem skupnem mnenju bo to omogočilo bolj trajnostne vključujoče pristope ter prispevalo k odpornejšemu gospodarstvu in družbi.

9. Mednarodna skupnost se je na peti bruseljski konferenci leta 2021 zavezala k 5,3 milijardam EUR za leto 2021 in po njem. EU je napovedala, da bo od tega zneska prispevala 3,7 milijarde EUR, pri čemer bo Evropska komisija prispevala 1,12 milijarde EUR, države članice EU pa 2,6 milijarde EUR. EU kot celota še naprej ostaja največja donatorka, saj je od začetka krize leta 2011 za odpravljanje njenih posledic skupaj mobilizirala pomoč za humanitarne namene, stabilizacijo in krepitev odpornosti v vrednosti 24,9 milijarde EUR. Od začetka sirske krize je EU za Jordanijo namenila skoraj 3,5 milijarde EUR, od česar je bilo približno 1,2 milijarde EUR dodeljenih za odziv na sirske krize, vključno s humanitarno pomočjo in podporo za krepitev odpornosti ranljivih gostiteljskih skupnosti in beguncev iz Sirije; sredstva so bila dodeljena zlasti iz regionalnega skrbniškega sklada EU za odziv na krizo v Siriji, 1,3 milijarde EUR pa je izšlo iz naslova dvostranske pomoči.

10. EU je še naprej popolnoma zavezana politični in finančni podpori **Agenciji Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev (UNRWA)**, ki ima ključno vlogo pri odzivanju na razvojne potrebe palestinskih beguncev in njihove potrebe po zaščiti. V zvezi s tem sta EU in UNRWA 17. novembra 2021 podpisali skupno izjavo⁷. EU zelo ceni vlogo Jordanije pri pospeševanju trajnostne podpore za UNRWA ter kot gostiteljice palestinskih beguncev in sedeža UNRWA. EU ugotavlja tudi, da so razmere palestinskih beguncev in same UNRWA še vedno težavne. EU priznava in zelo ceni ključni prispevek Jordanije k ohranjanju varnosti, stabilnosti in razvoja v regiji, kot je izražen v njeni tradicionalni zavezanosti bližnjevzhodnemu mirovnemu procesu in njenih prizadevanjih za ublažitev humanitarnih posledic kriz v Siriji, Iraku in Libanonu.

⁶ COM(2020) 609 final z dne 23. septembra 2020.

⁷ Skupna izjava EU in UNRWA o podpori EU za UNRWA (2021–2024).

11. EU pozdravlja prizadevanja Jordanije za zdravstveno odzivanje na COVID-19, tudi v zvezi z begunci, ki jih gosti. Podprla je nacionalni načrt za **pripravljenost in odzivanje na COVID-19** v Jordaniji in prispevala k ciljem trajnostnega razvoja s podpiranjem zagotavljanja kakovostnih, pravičnih in cenovno dostopnih zdravstvenih storitev sirskim beguncem in ranljivemu jordanskemu prebivalstvu ter s pomočjo ministrstvu za zdravje pri obvladovanju pandemije. EU je ministrstvu za zdravje pomagala pri javnem naročanju cepiv za rutinsko imunizacijo za 20 % prebivalstva, ki je v Jordaniji prebivalo v letu 2021. Podprla je javno naročilo 438 000 odmerkov cepiv proti COVID-19 prek instrumenta COVAX, ki se financira iz regionalnega skrbniškega sklada EU za odziv na krizo v Siriji, zaradi česar je Jordanija ena od prvih držav na svetu, ki je začela cepljenje beguncev proti COVID-19. EU je za **pomoč Jordaniji pri obvladovanju posledic pandemije** – za odzivanje na izredne razmere, krepitev zdravstvenega sistema in obvladovanje socialno-ekonomskih posledic – namenila 418 milijonov EUR. Jordanijo spodbuja, naj ob zmanjšanju omejitev zaradi COVID-19 v gospodarskih sektorjih hitro odpravi tudi odredbe o obrambi.

12. Kar zadeva **rusko vojaško agresijo na Ukrajino**⁸, je EU najodločneje obsodila to neizzvano in neupravičeno agresijo, ki grobo krši mednarodno pravo in načela Ustanovne listine Združenih narodov ter ogroža evropsko in svetovno varnost in stabilnost. EU zahteva, da Rusija nemudoma prekine vojaške akcije, brezpogojno umakne vse sile in vojaško opremo s celotnega ozemlja Ukrajine ter dosledno spoštuje ozemeljsko nedotakljivost, suverenost in neodvisnost Ukrajine v okviru njenih mednarodno priznanih meja. EU obžaluje tragično izgubo življenj in trpljenje ljudi zaradi ruske agresije. Vojaška agresija Rusije v Ukrajini je milijone ljudi prisilila, da so zapustili svoje domove.

12a. Glede na navedeno EU pozdravlja podporo Jordanije resolucijama Generalne skupščine Združenih narodov z dne 2. marca 2022⁹ in 24. marca 2022¹⁰, v katerih se zahteva, naj Rusija nemudoma konča vojaško agresijo v Ukrajini, ter poziva k zaščiti civilistov in humanitarnemu dostopu v Ukrajini. EU je prepričana, da bo Jordanija še naprej izražala svojo podporo v okviru tozadevnih večstranskih forumov, in jo spodbuja, naj obsodi rusko agresijo proti Ukrajini.

13. EU je zaskrbljena zaradi dezinformacij in množične manipulacije informacij, ki jih podpira ruska država in ki se uporabljajo za upravičevanje in podporo njeni vojaški agresiji v Ukrajini, pa tudi za spodkopavanje stališča EU o tem vprašanju, ter so usmerjene proti družbam EU in sosednjih držav, pri čemer resno izkrivljajo dejstva in manipulirajo z njimi. Zelo zaskrbljujoče je, da se v medijih in na družbenih omrežjih v arabskem jeziku v regiji Bližnjega vzhoda in severne Afrike, vključno z Jordanijo, intenzivno širi lažni diskurz, naklonjen Kremlju. EU je pripravljena z Jordanijo in vsemi partnericami deliti svoje prakse in strokovno znanje v boju proti tovrstnim dezinformacijam.

⁸ EUCO 18/22 z dne 24. februarja 2022 in EUCO 1/22 z dne 25. marca 2022.

⁹ Resolucija Generalne skupščine Združenih narodov GA/12407 z dne 2. marca 2022.

¹⁰ Resolucija Generalne skupščine Združenih narodov GA/12411 z dne 24. marca 2022.

Krepitev sodelovanja pri zagotavljanju regionalne stabilnosti in varnosti, tudi v okviru boja proti terorizmu

14. EU znova poudarja, da ceni dejavno diplomatsko vlogo Jordanije, tudi njeno konstruktivno in učinkovito sodelovanje v okviru **Združenih narodov**, ki je v interesu splošnega dobrega, multilateralizma in na pravilih temelječega reda. EU in Jordanija sta trdni partnerici na področju zunanje in varnostne politike ter si bosta prizadevali za krepitev sodelovanja na področju regionalne stabilnosti in varnosti, vključno z bojem proti terorizmu.

15. EU pozdravlja konstruktivno vlogo, ki jo ima Jordanija kot sopredsednica Unije za Sredozemlje od leta 2012. EU in Jordanija bosta še naprej konstruktivno sodelovali kot sopredsedujoči Uniji za Sredozemlje, da bi spodbudili trdno partnerstvo v Sredozemlju. Unija za Sredozemlje je zagotovila večje prevzemanje odgovornosti in razvila smotrne rešitve za reševanje skupnih izzivov in ustvarjanje skupnih priložnosti na ključnih področjih, kot so upravljanje okolja in voda, ustvarjanje dostojnih delovnih mest, vključevanje mladih in krepitev vloge žensk.

16. EU priznava **strateško vlogo Jordanije pri zagotavljanju stabilnosti v regiji** in se bo z njo še naprej dejavno usklajevala pri iskanju poštene in celovite rešitve izraelsko-palestinskega konflikta, s katero se bo končala zasedba ozemlja in ki bo temeljila na soobstoju dveh držav, tj. države Izrael ter neodvisne, demokratične, nedeljive, suverene in za preživetje sposobne države Palestine, ki bosta sobivali v miru in varnosti ter se medsebojno priznavali, z Jeruzalemom kot prihodnjo prestolnico obeh držav. EU in njene države članice bodo še naprej spoštovale mednarodno soglasje o Jeruzalemu, ki je zapisano v zadevnih resolucijah Varnostnega sveta Združenih narodov (VSZN), tudi v Resoluciji VSZN št. 478, dokler ne bo status Jeruzalema dokončno razrešen. EU opozarja na poseben pomen svetih krajev in se odločno zavzema za to, da se ohrani *status quo*, ki je bil leta 1967 uveden za Haram al Šarif/Tempeljski grič, v skladu s predhodnimi dogovori in ob upoštevanju posebne vloge Jordanije, ki je bila priznana tudi v mirovni pogodbi med Jordanijo in Izraelom iz leta 1994.

16a. EU pozdravlja tristransko sodelovanje med Jordanijo, Egiptom in Irakom ter njegov prispevek k regionalni stabilnosti.

17. EU ponovno potrjuje nujnost izvedljive, verodostojne in vključujoče politične rešitve **krize v Siriji** v skladu z ženevskim sporočilom in vsemi vidiki Resolucije VSZN št. 2254 ter bo še naprej sodelovala z Jordanijo pri njenem izvajanju. Svet EU za zunanje zadeve je 24. januarja 2022 ponovno poudaril, da normalizacija, odprava sankcij ali obnova ne bodo mogoče, dokler sirski režim ne bo začel dejavno iskati politične rešitve konflikta. EU še naprej poziva k spoštovanju sporazuma za umiritev razmer na severozahodu, stabilnosti v južni Siriji, ki je ključnega pomena za Jordanijo, zaščiti civilistov ter neoviranemu, varnemu in trajnemu humanitarnemu dostopu. EU poziva tudi k stabilizaciji severovzhodne Sirije in opozarja na svojo polno zavezanost boju proti ponovnemu vzponu Daiša z ukrepanjem svetovne koalicije za boj proti Daišu. Zmanjšanje nasilja bo prispevalo k podpori političnega procesa pod okriljem ZN v Ženevi, da bi našli trajno rešitev za konflikt. EU priznava varnostne pomisleke Jordanije, zlasti v zvezi s tihotapljenjem prepovedanih drog. Hkrati še naprej podpira prizadevanja posebnega odposlanca Združenih narodov Pedersena, tudi njegovo predlagano politiko „korak za korakom“.

17a. EU bo ob priznavanju pravice sirskih beguncev, da se varno, prostovoljno in dostojanstveno vrnejo v svoje domove, ko bodo izpolnjeni pogoji za vračanje, kot jih je določil visoki komisar Združenih narodov za begunce (UNHCR), še naprej spodbujala sodelovanje v regiji v interesu vseh Sircev. EU ugotavlja, da zaradi nenehnih kršitev mednarodnega humanitarnega prava in drugih kršitev človekovih pravic takšni pogoji za vračanje beguncev v skladu z mednarodnim pravom trenutno niso vzpostavljeni. Priznava ključno vlogo Jordanije in drugih držav pri sprejemu sirskih beguncev, ki so zbežali pred konflikti, ter izreka pohvalo vladi in prebivalcem Jordanije, ki so Sirce sprejeli in jih že toliko let gostijo. EU spodbuja Jordanijo, naj pri tem, ko gosti sirske begunce, še naprej sledi vključujočemu pristopu.

18. EU ugotavlja, da je Jordanija še vedno izpostavljena grožnjam, ki jih predstavljata **terorizem** in nasilni ekstremizem. Pozdravlja večstranski pristop Jordanije, vključno s sodelovanjem v svetovni koaliciji za boj proti Daišu, ki kljub izgubi svoje ozemeljske razsežnosti še naprej deluje v obliki uporov v Iraku in Siriji ter prek svojih povezav v drugih delih sveta, v Afriki in Aziji. EU ceni tudi vlogo Jordanije pri spodbujanju preprečevanja nasilnega ekstremizma v okviru Združenih narodov. Izreka pohvalo Jordaniji, zlasti njegovemu veličanstvu kralju Abdulahu II, za proces Akaba in njegovo zavezanost pozivu iz Christchurcha k ukrepanju. EU znova poudarja, da je treba vse ukrepe za boj proti terorizmu izvajati ob doslednem spoštovanju mednarodnega prava, zlasti mednarodnega prava o človekovih pravicah, humanitarnega prava in mednarodnega begunskega prava¹¹.

¹¹ Sklepi Sveta o zunanjem delovanju EU na področju preprečevanja in zatiranja terorizma in nasilnega ekstremizma, z dne 15. junija 2020, 8868/20.

19. EU in Jordanija bosta še naprej sodelovali pri preprečevanju in **zatiranju nasilnega ekstremizma**, zlasti med mladimi in otroki. EU spodbuja Jordanijo, naj prek pristopa celotne družbe nenehno obravnava dejavnike radikalizacije. Poziva jo, naj okrepi svoj regulativni in institucionalni okvir za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter boj proti njima, da bi hitro odpravila pomanjkljivosti, ki jih je oktobra 2021 ugotovila Projektna skupina za finančno ukrepanje (FATF), in izpolnila mednarodne standarde za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma. EU bo Jordaniji v zvezi s tem še naprej pomagala ter prek svetovnega instrumenta za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma zagotavljala tehnično pomoč in strokovno znanje, da bi Jordanijo hitro umaknili s seznama. EU spodbuja jordanske oblasti, naj začnejo pogajanja z Europolom o delovnem dogovoru, da bi olajšali strukturirano sodelovanje, ter začnejo pogajanja tudi z Evropsko komisijo o mednarodnem sporazumu, na podlagi katerega bosta Europol in Jordanija lahko izmenjevala osebne podatke.

20. EU je odločena okrepiti podporo Jordaniji pri vseh vprašanjih, povezanih z **integriranim upravljanjem meja**, tudi z namenom stabilizacije zunanjih meja Jordanije in boja proti regionalni grožnji trgovine s prepovedanimi drogami v skladu z mednarodnim pravom o človekovih pravicah, humanitarnim pravom in mednarodnim begunskim pravom. EU in Jordanija bosta nadaljevali sodelovanje na področju varnosti v letalstvu.

Spodbujanje trajnostne gospodarske stabilnosti, zelene, digitalne, vključujoče in na znanju temelječe rasti, kakovostnega izobraževanja in ustvarjanja dostojnih delovnih mest

21. **Pandemija COVID-19** je še povečala pritisk na zdravstveni, izobraževalni in gospodarski sektor. EU bo še naprej podpirala Jordanijo pri njenih prizadevanjih za okrepanje po krizi, pri čemer bo poudarjala zeleno in digitalno preobrazbo, povečanje odpornosti ter vključujoče ustvarjanje blaginje in priložnosti za dostojno delo. Evropska komisija je 16. februarja 2022 sprejela izvedbeni sklep, s katerim je jordanska potrdila o cepljenju priznala kot enakovredna in državo povezala s sistemom digitalnega COVID potrdila EU.

22. EU spodbuja Jordanijo, naj učinkovito izvaja gospodarske in upravne reforme, ter ponovno izraža podporo temu cilju in pripravljenost na tesno sodelovanje z evropskimi donatorji in mednarodnimi finančnimi institucijami pri nadaljnjem usklajevanju in prilagajanju skupne podpore, da bi Jordaniji pomagali doseči pravočasen in konkreten napredek pri prednostnih reformah. Prav tako bi bilo treba v ta namen v celoti izkoristiti različne vrste finančne pomoči, ki jih EU daje na voljo partnerskim državam v soseščini.

23. EU spodbuja Jordanijo, naj z okrepljenim medresorskim usklajevanjem in s stalno podporo EU izvede najbolj potrebne strukturne reforme s poudarkom na boljših javnih storitvah in upravljanju virov, odgovornosti in preglednosti ter izboljšanju poslovnega in naložbenega okolja ter ustvarjanja delovnih mest, zlasti za mlade in ženske, tudi v sektorjih, ki temeljijo na znanju. Socialna varnost, dostojni delovni pogoji in plačilo so bistveni vidiki zaščite možnosti preživljanja ter spodbujanja zasebnega sektorja in naložb; to bi se moralo odražati v prihodnjih spremembah delovnega prava.

24. EU pozdravlja in podpira pobude za povečanje **udeležbe žensk** v javnem prostoru, tudi v gospodarstvu in na političnem prizorišču na lokalni in nacionalni ravni, med drugim za okrepitev njihove prisotnosti na trgu dela in med nosilci odločanja, pri čemer upošteva skupno sporočilo o Akcijskem načrtu EU za enakost spolov in opolnomočenje žensk v zunanjem delovanju EU 2021–2025¹². To je pomemben korak pri spodbujanju enakosti spolov in bo verjetno povečalo stopnjo gospodarske dejavnosti ter prispevalo h gospodarski rasti Jordanije. EU poudarja posebni pomen prizadevanj organizacij civilne družbe in aktivistov pri podpiranju pravic žensk in spodbujanju enakosti spolov. Pozdravlja nacionalno strategijo za ženske v Jordaniji za obdobje 2020–2025 in ustavne spremembe iz leta 2022 ter Jordanijo spodbuja, naj si še bolj prizadeva za enake pravice, gospodarsko udeležbo in krepitev družbene vloge žensk. Jordanijo poziva in jo je pripravljena podpreti pri njenih prizadevanjih za spodbujanje enakosti spolov, tudi z napredkom v zakonodajnem okviru, praktičnim izvajanjem nacionalnih zakonov in reformami trga dela, ki odpravljajo ovire za zaposlovanje žensk in mladih.

25. Po uspešnih programih **makrofinančne pomoči** z Jordanijo v višini 180 milijonov EUR in 200 milijonov EUR, ki sta bila v celoti izplačana v letu 2015 oziroma 2019, je EU Jordaniji v letu 2020 dala na voljo 700 milijonov EUR makrofinančne pomoči. Ta znesek vključuje dodatnih 200 milijonov EUR zaradi pandemije COVID-19 kot del povečane podpore EU Jordaniji poleg že dogovorjenega tretjega ukrepa makrofinančne pomoči (MFA-III) v višini 500 milijonov EUR. Prvi dve tranši v višini 250 milijonov EUR sta bili izplačani novembra 2020 in julija 2021. Tretja tranša v višini 200 milijonov EUR ostaja na voljo do aprila 2023. Makrofinančna pomoč je pogojena s sklopom ukrepov za strukturne reforme na področju upravljanja javnih financ, javnih služb, socialne politike in politike trga dela ter upravljanja, ki so bili z jordanskimi organi dogovorjeni v memorandumu o soglasju. To je pomembno za spodbujanje reform, s katerimi bo gospodarstvo države postalo odpornejše in kos izzivom, s katerimi se sooča.

¹² Skupno sporočilo JOIN(2020) 17 final z dne 25. novembra 2020.

26. EU bo še naprej spodbujala **poglobitev dvostranskih trgovinskih in naložbenih odnosov** z Jordanijo, saj ti prinašajo pomembne priložnosti za naložbe, rast in ustvarjanje delovnih mest. Nadalje bo podpirala Jordanijo pri njenih prizadevanjih, da bi s povečanjem svojih splošnih izvoznih zmogljivosti in konkurenčnosti ter večjo vključenostjo v svetovne vrednostne verige postala uspešnejša pri izvozu. V ta namen jo bo podpirala pri prizadevanjih, da svojim proizvajalcem pomaga pri izpolnjevanju specifičnih tehničnih, sanitarnih in fitosanitarnih zahtev in jim tako omogoči, da bolje izkoristijo prednostni dostop do trga EU, ki ga Jordanija že ima. EU je ob opozarjanju na pomen pravičnega izvajanja območja proste trgovine, vzpostavljenega s pridružitvenim sporazumom, med drugim z zagotavljanjem preglednega in predvidljivega regulativnega okolja za gospodarske subjekte, pripravljena preučiti zamisli za dodatne ukrepe za vzajemno olajšanje dvostranske trgovine in naložb, vključno s poglobitvijo obstoječega območja proste trgovine.

27. EU izreka pohvalo Jordaniji in jo spodbuja, naj si še naprej prizadeva, da bi beguncem olajšala dostop do formalnega trga dela in njihovo udeležbo na njem na vključujoč način. Pozdravlja veliki napredek, dosežen pri registraciji rekordnih 62 000 delovnih dovoljenj za sirske begunce v letu 2021, in Jordanijo poziva, naj preuči možnost odprtja dodatnih sektorjev za udeležbo na trgu dela, kar bi bilo koristno za obe strani. Prav tako spodbuja Jordanijo, naj si še naprej prizadeva za zmanjšanje števila beguncev brez dokumentov. Spodbuja jo, naj si bolj prizadeva za nadaljnje izvajanje sheme omiljenih pravil o poreklu, seznanja potencialne investitorje iz zasebnega sektorja z njenimi ugodnostmi ter začne izvajati bolj splošne pobude za izboljšanje naložbenega ozračja, kar bi verjetno imelo širše koristi za celotno gospodarstvo kot zgolj pobuda o pravilih o poreklu. EU je še vedno pripravljena, da v tesnem sodelovanju z jordanskimi oblastmi preuči možnosti drugih merljivih ukrepov glede zaposlovanja v zvezi s shemo, ob upoštevanju pravičnih delovnih pogojev.

28. EU bo še naprej podpirala politike in programe za izboljšanje dostopa do **šolstva ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja, ki se odzivajo na trge dela**, ter njihove kakovosti, pri čemer bo večji poudarek na analitičnem razmišljanju, podjetništvu, razvoju zasebnega sektorja in novih tehnologijah, predvsem da bi izboljšali zaposljivost mladih.

29. V istem duhu bo v okviru programa Erasmus+ in drugih programov povečana tudi **mobilitet študentov in osebja**, poleg tega pa bodo okrepljeni projekti za krepitev zmogljivosti. EU zlasti pozdravlja uspeh jordanskih univerz na področju krepitve zmogljivosti v okviru programa Erasmus+ do leta 2020 in se veseli visoke ravni sodelovanja v novem programu od leta 2021, ki bo ponudil tudi priložnosti za sodelovanje med jordanskimi in evropskimi organizacijami za poklicno izobraževanje in usposabljanje ter mladino.

30. EU bo z Jordanijo še naprej tesno sodelovala, da bi ji pomagala zagotoviti, da bi vsi otroci brez izjeme, tako deklice kot dečki, ki živijo v državi, imeli enake možnosti za obiskovanje šole in pridobitev osnovne **kakovostne izobrazbe**. EU zagotavlja pomembno podporo za gradnjo šol, vpis sirskih študentov v formalni izobraževalni sistem ter zaposlovanje in usposabljanje učiteljev. EU je pripravljena podpreti prizadevanja za razvoj in posodobitev izobraževalnega programa, tudi ob upoštevanju ustavnih sprememb, ter zlasti spodbujati državljansko vzgojo otrok, da bi jih pripravili na njihovo vlogo aktivnih in odgovornih državljanov, kar bi spremljalo prizadevanja za posodobitev političnega sistema v Jordaniji.

31. EU ostaja odločena, da bo povečala vključenost **raziskav in inovacij** v šolske programe ter programe strokovnega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter v naložbe iz javnega in zasebnega sektorja. Okrepljeno sodelovanje med raziskovalnimi in inovacijskimi središči ter malimi in srednjimi podjetji bo pozitivno vplivalo na konkurenčnost Jordanije. EU Jordanijo spodbuja, naj v celoti izkoristi pobudo Obzorje Evropa ter pobude za mobilnost in partnerstvo v raziskovanju ter naj se pridruži programu EU Ustvarjalna Evropa.

32. EU pozdravlja dejstvo, da je Jordanija 11. decembra 2018 podpisala dogovor o izvajanju v zvezi s sodelovanjem Jordanije pri **partnerstvu na področju raziskav in inovacij v Sredozemlju** (PRIMA), ki ji bo omogočil, da se priključi ambiciozni agendi za raziskave, ki se skupaj financirajo na ključnih področjih gospodarjenja z vodnimi viri in s tem povezanega kmetijstva in proizvodnje hrane.

33. EU pozdravlja zanimanje Jordanije za sodelovanje na področju vesolja, tudi pri skupni evropski geostacionarni navigacijski storitvi (EGNOS)/Galileu, in se veseli začetka pogajanj za razširitev storitve EGNOS na Jordanijo in širšo regijo.

34. EU pozdravlja znaten napredek Jordanije pri izvajanju nacionalno določenega prispevka. Boj proti podnebnim spremembam bo za EU še naprej glavna prednostna naloga. Doslej sprejeti ukrepi, vključno z načrtom za zeleno rast, so pomemben korak naprej pri prehodu na trajnostno in podnebno nevtrarno gospodarstvo. EU si prizadeva za tesnejše sodelovanje z Jordanijo, da bi pospešila prehod na čisto energijo in okrepila politike zelenega okrevanja. Povečanje zmogljivosti prilagajanja podnebnim spremembam in zmanjšanje tveganja nesreč ter boj proti degradaciji okolja bosta prednostni nalogi skupnega ukrepanja v Jordaniji. EU želi še naprej dejavno sodelovati na področjih energije iz obnovljivih virov in energijske učinkovitosti (v skladu z jordansko strategijo za energetske sektor 2020–2030), pri povezavah električnih omrežij ter pri prehodu na varno in trajnostno nizkoogljično gospodarstvo. Podpira rast z učinkovito rabo virov, trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri in program za **zeleno rast** v Jordaniji. Okrepila bo strateško sodelovanje z mednarodnimi finančnimi institucijami ter zasebnim sektorjem, da bi podprli razvoj trajnostnih naložbenih priložnosti v skladu z nacionalnimi prednostnimi nalogami. Z Jordanijo bo sodelovala pri spodbujanju inovativnih raziskav in na znanju temelječih rešitev v zvezi z bojem proti podnebnim spremembam ter pri pospeševanju prehoda na čisto, varno in trajnostno energijo.

35. EU podpira **vključevanje okoljskih vidikov** v razvojne sektorje, zlasti v zvezi z oskrbo z vodo, vključno s čiščenjem odpadnih voda in omrežji zanje, ravnanjem s trdnimi odpadki in uporabo okolju prijazne energije. Priznava pomen vodne varnosti v Jordaniji in ponovno poudarja, da je pripravljena sodelovati z Jordanijo pri nadaljnjem izboljšanju učinkovitosti in trajnosti upravljanja vodnih virov ter s tem podpreti pobudo Ekipe Evropa za „trajnostno gospodarjenje z vodnimi viri“ in v okviru tega izvajanje projekta za **razsoljevanje in prenos vode med Akabo in Amanom** . Zadovoljna je s pozitivnim izidom donatorske konference 31. marca 2022 za ta projekt in ga bo poleg zaveze, ki jo je ob tej priložnosti napovedala, še naprej podpirala. V tem okviru spodbuja in je pripravljena podpirati učinkovito upravljanje vodnih virov s številnimi predhodnimi in sočasnimi sektorskimi reformami, ki zagotavljajo učinkovitost in izvedljivost projekta: rehabilitacija nacionalnega vodnega omrežja, reforma določanja cen in kmetijska reforma za zmanjšanje količine odpadnih voda. EU ponovno poudarja tudi podporo regionalnim projektom, ki bi lahko koristili tudi palestinski strani v duhu spodbujanja regionalnega sodelovanja (npr. nadgradnja mostu kralja Husseina). Poleg tega pozdravlja dogovor Jordanije o vzpostavitvi naložbene platforme EU-Jordanija, tj. foruma za opredelitev in pripravo prihodnjih naložbenih projektov, v skladu z nacionalnimi prednostnimi nalogami Jordanije ter ob usklajevanju z dvostranskimi in večstranskimi donatorji, ki bi Jordaniji omogočilo tudi, da v celoti izkoristi priložnosti, ki jih ponujata naložbena platforma za sosedstvo in novi sistem jamstev Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus (EFSD+).

Krepitev dobrega upravljanja, pravne države, demokratičnih reform in spoštovanja človekovih pravic

36. Spoštovanje **demokratičnih načel, temeljnih svoboščin in človekovih pravic** je eden ključnih stebrov pridružitvenega sporazuma med EU in Jordanijo. EU še vedno zelo ceni stalni dialog na politični ravni in ravni visokih uradnikov ter bo tudi v prihodnje spodbujala in podpirala prizadevanja za krepitev pravne države, povečanje preglednosti ter vzpostavitev učinkovitih in odgovornih institucij, hkrati pa bo varovala in spodbujala človekove pravice za vse. Pozdravila bi nadaljnje sodelovanje z Jordanijo na tem področju. EU pozdravlja sedanja prizadevanja za spodbujanje učinkovitega, neodvisnega in dobro delujočega pravosodnega sistema, ki bi se morala nadaljevati, hkrati pa bo še naprej sodelovala z Jordanijo, da bi spodbudila širitev sistema pravne pomoči in pri tem podpirala vlogo civilne družbe v njem. Jordanijo bo še naprej podpirala pri izvajanju strategije za reformo pravosodja, vključno s spodbujanjem povezovanja med pravno državo in varnostjo ter mednarodnega pravosodnega sodelovanja. V zvezi s tem poudarja, da je treba zagotoviti preglednost in pravna jamstva v vseh fazah kazenskih postopkov, tudi na sodiščih za državno varnost, ter uvesti pravna jamstva pri uporabi upravnega pridržanja, hkrati pa opozarja, da je treba omejiti uporabo upravnega pridržanja in v takih primerih zagotoviti sodni nadzor.

37. EU pozdravlja cilje jordanjskoga vodstva glede **politične posodobitve, krepitve vloge parlamenta** in spodbujanja **systema političnih strank** v državi. V zvezi s tem pozdravlja priporočila kraljevega odbora za posodobitev političnega sistema in je pripravljena podpreti njihovo izvajanje povsod, kjer je to mogoče. EU pripisuje velik pomen vključevanju mladih in žensk ter spodbuja nadaljnja prizadevanja, da bi zagotovili popolno reprezentativnost institucij. Opozarja na pomen državljanske in politične udeležbe ter v zvezi s tem pozdravlja sprejetje zakonodaje o političnih strankah in volilne zakonodaje ter z zanimanjem pričakuje njuno izvajanje; v sodelovanju z ministrstvom za izobraževanje je pripravljena podpreti programe državljanske vzgoje. EU pripisuje velik pomen varovanju svobode mnenja, izražanja, združevanja in mirnega zbiranja ter ključne vloge medijev, neodvisnih novinarjev in civilne družbe. Prav tako spodbuja in je pripravljena podpreti revizijo zadevnega pravnega okvira, med drugim zakona o kibernetiki kriminaliteti in odredb o obrambi, da bi bili skladni z mednarodnimi standardi.

37a. EU pozdravlja ustanovitev odbora za posodobitev javnega sektorja in ambiciozni časovni načrt za pripravo načrta do konca junija 2022. Spodbuja in je pripravljena podpreti razvoj konkretnih dejavnosti za izboljšanje izvajanja javnih storitev, učinkovitih in uspešnih javnih institucij ter večje udeležbe javnosti. Pozdravlja tudi tekoči dialog jordanjskih oblasti z ustreznimi deležniki pri opredeljevanju področij rasti v številnih pomembnih gospodarskih sektorjih, da bi razvili celovit gospodarski načrt.

38. EU poudarja, da je treba civilni družbi, medijem in novinarjem zagotoviti varen in spodbuden spletni in nespletni prostor, ki lahko prispeva k razvoju in posodobitvi države, ter Jordanijo spodbuja, naj v zvezi s tem sprejme trden pravni okvir. Seznanjena je s poročili o izzivih, s katerimi se sooča civilna družba, in zato spodbuja uspešno civilno družbo kot prispevek k oblikovanju miroljubnih, pravičnih, vključujočih in demokratičnih družb ter je k podpori tega zavezana, poleg tega pa podpira zagotavljanje storitev in ozaveščanje o tekočih prizadevanjih za politično posodobitev. Čeprav EU priznava legitimne pomisleke Jordanije glede varnosti in boja proti terorizmu, še vedno meni, da je najbolj učinkovito sredstvo proti radikalizaciji in nestabilnosti odprta, vključujoča in odporna družba, v kateri se spodbujajo in varujejo vse človekove pravice in temeljne svoboščine.

39. EU spodbuja Jordanijo, naj si prizadeva za nadaljnjo okrepitev svojega pravnega okvira, da bo v celoti skladen s standardi Konvencije Združenih narodov proti mučenju, katere pogodbenica je, vključno s kriminalizacijo vseh oblik mučenja in slabega ravnanja. Spodbuja jo, naj ratificira Opcijski protokol h Konvenciji ZN proti mučenju, in jo poziva, naj še naprej preiskuje vse primere domnevnega mučenja in sodno preganja storilce. Nadalje Jordanijo poziva, naj izvaja priporočila iz splošnega rednega pregleda.

40. EU spodbuja Jordanijo, naj doseže nadaljnji napredek pri zagotavljanju enakosti spolov, polnem uresničevanju človekovih pravic žensk in deklet ter krejitvi njihove vloge, pa tudi pri odpravi spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola. V zvezi s tem spodbujamo, da se posebna pozornost nameni otroškim, zgodnjim in prisilnim porokam ter varstvenemu skrbništvu, dostopu žensk do pravnega varstva in celovitemu izvajanju pravnega okvira za zaščito uveljavljanja človekovih pravic žensk ter žrtev spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola. EU je pripravljena podpreti nacionalno strategijo Jordanije za ženske in njen nacionalni akcijski načrt za izvajanje resolucije Varnostnega sveta Združenih narodov št. 1325 o ženskah, miru in varnosti.

41. EU pozdravlja in je pripravljena podpreti prizadevanja Jordanije za ohranitev mirnega verskega sobivanja. Pozdravlja pobude za spodbujanje večkulturnosti in kulturne raznolikosti, ki bi bile tudi pozitiven zgled za celotno regijo.

42. Čeprav je bila zadnja usmrtitev izvršena marca 2017, EU obžaluje, da je Jordanija leta 2014 prekinila *de facto* moratorij na izvrševanje **smrtne kazni**, in jo poziva, naj ga nemudoma ponovno uvede s končnim ciljem odprave smrtni kazni.

43. EU z veseljem pričakuje reformo jordanskega pravnega in institucionalnega okvira, ki se nanaša na človekovo pravico do zasebnosti in varstvo podatkov, in je pripravljena podpreti jordska prizadevanja v ta namen.

Izvajanje partnerstva med EU in Jordanijo za mobilnost

44. Migracije in mobilnost so medsektorsko vprašanje sodelovanja med EU in Jordanijo, tudi v okviru boja proti trgovini z ljudmi, zlasti z ženskami in nepolnoletnimi osebami v ranljivem položaju. EU pozdravlja pobude, sprejete v okviru partnerstva za mobilnost, in spodbuja dejavno preučevanje nadaljnjih priložnosti za sodelovanje v tem okviru. Izraža zadovoljstvo, da so se dvostranski pogovori o **vizumskih olajšavah** in **ponovnem sprejemu** oseb, ki prebivajo brez dovoljenja, začeli novembra 2016, in je pripravljena nadaljevati pogajanja, da bi dosegli celovit sporazum.